

Joseph William Kittinger

Ročníková práce

Školní rok 2018 / 2019

Autor: Lucie Cibulková, IX. A

Konzultant: Mgr. Ladislav Sedlák

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce Mgr. Ladislavu Sedlákovi, za ochotnou pomoc a cenné rady při vypracovávání ročníkové práce. Další poděkování patří všem, kteří mi pomáhali se vším, co jsem nevěděla.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem ročníkovou práci zpracovala samostatně a použila jen prameny uvedené v seznamu literatury.

Ve Sloupě 22.5.2019

Lucie Cibulková

OBSAH

Úvod	4
Kdo to je Joseph William Kittinger?	5
Kariéra.....	7
Projekt Manhigh	8
Projekt Excelsior.....	10
Projekt Stargazer.....	12
Závěr	13
Zdroje	14

ÚVOD

Dnes bych vám ráda představila plukovníka Josepha Williama Kittingera. S rodiči rádi sledujeme různé dokumentární filmy a při sledování dokumentu „První muž na prahu vesmíru“ jsem se seznámila s osobností p. Kittingera. Zaujal mě svým životním postojem a obrovským odhodláním, se kterým se vrhal do svých projektů. Proto jsem si ho vybrala pro tuto seminární práci.

Kdo to je Joseph William Kittinger?

Narodil se 27.července 1928 v Tampě na Floridě a vyrůstal v Orlandu. Od mládí byl naprosto fascinovaný létáním. Již v 17 letech absolvoval svůj první sólový let. V roce 1949, kdy mu bylo 21 let, vstoupil do armády k letectvu. A tak začala jeho letecká kariéra. Byl první člověk na kraji vesmíru. Dnes už je vysloužilí plukovník v USAF.

Obr. 1 Kittinger v práci

Obr. 2 Kittinger jako plukovník americké armády

Obr. 3 Kittinger v pozdějších letech

Kariéra

Po absolvování letecké školy byl v březnu 1950 převelen na leteckou základnu Ramstein v západním Německu. Létal zde na F – 84 Thunderjet a F – 86 Sabre.

V létání byl velice úspěšný. O 5 let později byl převelen do leteckého vývojového centra v Novém Mexiku. Zde se setkal s plukovníkem Johnem Stappem, který se věnoval leteckému a kosmickému lékařství. Stapp obdivoval Kittingerovo letecké umění a doporučil ho k výzkumné práci při letech do vesmíru. Společně pracovali na testech, které později vedly ke Kittingerově rekordnímu seskoku.

Mimo výzkumných projektů se zúčastnil války ve Vietnamu. Při jeho třetím působení byl v bitvě s MiG – 21 sestřelen a byl zde 11 měsíců vězněn. Byl mučen, což na něm zanechalo dlouhotrvající psychické následky.

Kittinger jako voják nalétal 7 679 hodin, z toho 948 v leteckých bitvách ve Vietnamu.

K tomu pak ještě 9 100 hodin v různých civilních letadel. Je držitelem celé řady ocenění a medailí. V roce 1978 odešel z armády a pracoval pro firmu Martin Marietta, nynější Lockheed Martin, která vyrábí elektroniku, informační a elektronické systémy a angažuje se i v kosmonautice.

Věnoval se také létání v horkovzdušném balónu, kde překonal několik rekordů.

Nejdříve v roce 1983 rekordní délkou letu 3 221,23 km. Poté v prvním sólovém přeletu Atlantiku v délce letu 5 703,03 km. Let trval od 14. do 18. září 1984.

Kittinger se také stal poradcem v projektu Red Bull Stratos, kde pomáhal Felixu Baumgartnerovi, který 14. října 2012 absolvoval skok z výšky 39 045 m.

Účastnil se na realizaci několika projektů, o kterých si nyní něco povíme.

Projekt Manhigh

Tento projekt byl prvním uskutečněným letem člověka v balónu do střední vrstvy stratosféry. Zkoumal se zde hlavně vliv kosmického záření na člověka. Předcházeli mu pokusy s křečky a opicemi.

Dne 2.června 1957 v 6:30 ráno byl balón Manhigh I. připraven ke startu. Kontrolu nad ním poskytovala helikoptéra. Došlo zde hned k několika problémům. První byl komunikační, kdy Kittingerovi nefungoval mikrofon, a tak hlášení musel podávat morseovkou. Hlášení ze Země však slyšel. Horší však bylo, že mu začal z neznámého důvodu docházet kyslík, a tak musel tlak udržovat kyslíkem ze skafandru. Tento problém zatajil, protože nechtěl, aby byl pokus přerušen. Jelikož let trval déle, než se původně předpokládalo, tak si i tým na Zemi všiml, že má již velmi málo kyslíku. Proto dostal příkaz vrátit se okamžitě zpět, což neochotně učinil.

Dosáhl výšky 30 km a stoupání balónu trvalo celé 2 hodiny.

Po jeho návratu se konaly další pokusy, které měly zjistit následky stavu nedostatku kyslíku. Následovaly ještě projekty Manhigh II. A Manhigh III., kterých se však Kittinger již neúčastnil. Při těchto projektech se podařilo vystoupat ještě do větších výšek než při prvním pokusu.

Obr. 4 Seskok z kabiny

Obr. 5 Kittingerova gondola

Projekt Excelsior

V tomto projektu nejprve seskok zkoušeli na figurínách. Zjistili, že je při něm velká rotace, kterou vyřešili stabilizačním padákem. Jde o dvoustupňový padák, jehož systém se spouští pomocí časovače, který umožní padák spustit.

Při tomto seskoku musel vydržet 70 ti stupňový mráz. Když si Kittinger mohl vybrat, v jaké kabině bude skákat, vybral si otevřenou konzolu. Aby ve velkém mrazu vydržel, musel mít vyhřívané ponožky, rukavice i kombinézu.

Samotný seskok se konal 6.listopadu 1959 ráno v Novém Mexiku. Dvě hodiny dýchal Kittinger čistý kyslík, aby z těla dostal dusík. V krvi by se jinak mohly vytvořit dusíkové bubliny, což by bylo životu nebezpečné. I když se Kittinger na seskok těšil, bál se, aby na něco technici nezapomněli nebo něco nepřehlédli. Po vystoupení do patřičné výšky nastal okamžik, kdy měl vstát a vyskočit, ale nemohl. Zůstal totiž zaklíněný v sedadle. Nechápal to, ale věděl, že musí okamžitě pryč. Proto se násilím ze sedadla vyškubnul a vyskočil. Nacházel se ve výšce 22 km. Kvůli tomuto problému se předčasně spustil časovač padáku. To způsobilo, že se mu padák omotal kolem krku a on začal rotovat. Nemohl se moc hýbat a ztratil vědomí. Měl ale štěstí. Automatický padák zafungoval bez problému. Měl pocit, že zklamal tým, když se málem se zabil. Tento problém totiž mohl způsobit, že by již dále nedostávali finanční podporu na další výzkum. Proto se šéf projektu rozhodl vzít všechnu vinu na sebe, a tak projekt mohl dál pokračovat.

Druhý seskok následoval o tři týdny později. Tentokrát však byla výška 30 km. I když měl nyní Kittinger před sebou nejriskantnější seskok, nebál se. Místo toho, aby ho druzí utěšovali, utěšoval on je. Jeho výstroj vážila 75 kg, což byla stejná hmotnost, jakou měl sám Kittinger. Balón vzlétl 16.června 1960 v 6:30 ráno. Tentokrát mu pro změnu zase netěsnila pravá rukavice, která měla zabránit, aby se mu ruka extrémně nenafukovala. Ale věděl, že kdyby to nahlásil, seskok by ukončili. Proto raději nic neřekl. Po 4,5 minutě dosáhl výšky mraků. Rychlost měl 9 888 km/h. Vytvořil tím rekord, který dlouho nikdo nepřekonal. Tentokrát seskok trval 14 minut. Po seskoku převzal Harmonův pohár – cenu pro nejlepšího letce v balónu roku. Byl díky tomuto seskoku slavný, slávy si však dlouho neužil. Pozornost zase převzaly rakety.

Obr. 6 Kittingerova gondola při projektu Excelsior

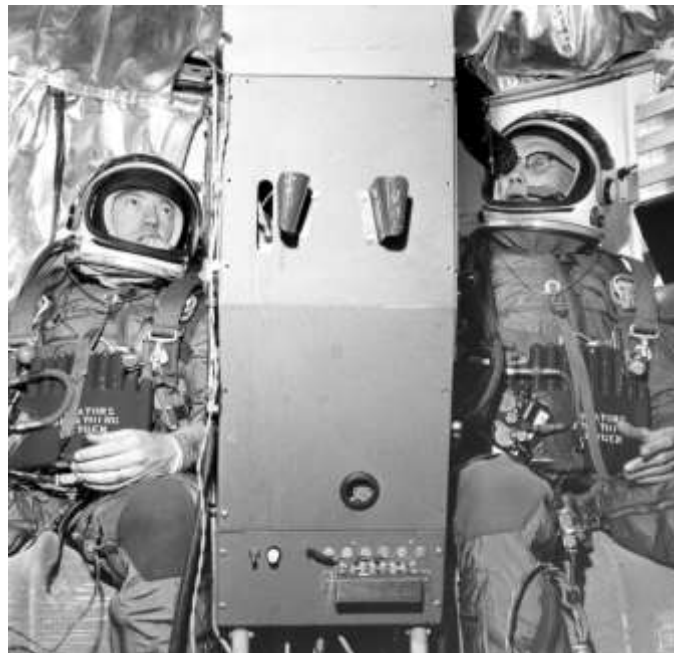
Obr. 7 Replika gondoly Excelsior III.

Projekt Stargazer

Projekt se konal ve dnech 13. a 14. prosince 1960 v Novém Mexiku a uskutečnil se, aby se zjistily podmínky k letu v 25 km. Kittinger spolu s astronautem Williamem Whitetookem vystoupali v otevřeném balónu naloženém vědeckými přístroji do výšky 25 100 m a strávili zde přes 18 hodin. V tomto čase se věnovali výzkumu vesmíru.

Obr.8 Zkoumání ve vesmíru

Obr. 9 Fotky v projektu Stargazer

Závěr

Dnes už Kittingerovi bude 91 let. Létání má pořád rád, avšak létá už jen v horkovzdušných balónech. Životní příběh Josepha Kittingera je pro mě velkou inspirací, protože dokazuje, že když se člověk pro něco nadchne a jde si za svým cílem, dokáže cokoliv. Velmi obdivuji jeho odvahu a odhodlání.

Resume

For my coursework I chose the topic of Joseph Kittinger. In my work I mentioned his personality, career and three of his projects. Most interesting fact for me was his courage and enthusiasm. The life story of Joseph Kittinger is big inspiration for me as it proves that when one is passionate about something and goes for it, they can do anything.

Zdroje

Z internetu:

https://en.wikipedia.org/wiki/Piper_Aircraft#1940s

<https://www.mojolympus.sk/fotografie/zbynek-hromek/krajina/16446/letajici-balon>

Zdroje obrázků:

Obr. 1

<http://www.nmspacemuseum.org/halloffame/detail.php?id=99>

Obr. 2

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/12/Joseph_Kittinger%2C_Jr.jpg

Obr. 3

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Joseph_Kittinger_in_1999_DF-SD-02-02568.JPEG

Obr. 4

<https://www.artofmanliness.com/articles/skydiving-from-space-part-i-joseph-w-kittingers-long-lonely-leap/>

Obr.5

<http://stratocat.com.ar/fichas-e/1957/FMN-19570602.htm>

Obr.6

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4c/Joseph_Kittinger_and_the_Excelsior_gondola.jpg

Obr. 7

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e3/Excelsior_NMUSAF_Display.jpg

Obr. 8

<http://www.redbullstratos.com/blog/post/37900496129.html>

Obr. 9

<http://stratocat.com.ar/fichas-e/1962/HMN-19621213.htm>

Z filmu:

Dokumentární film „ První muž na prahu vesmíru“